

Vlaams
Parlement

ingediend op **654** (2020-2021) – Nr. 2
1 april 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Karin Brouwers

over het voorstel van resolutie

van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Carmen Ryheul en Chris Janssens

**over de veroordeling van de militaire staatsgreep
in Myanmar**

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

654 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

Op 16 maart 2021 behandelde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over de veroordeling van de militaire staatsgreep in Myanmar.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door Johan Deckmyn

Johan Deckmyn vindt het voorstel van resolutie, dat al een tijdje geleden ingediend werd, actueler dan ooit. Ondertussen zijn er veel extra elementen die aangeven dat een dergelijke resolutie hier zeker op zijn plaats kan zijn. Myanmar kent een lange geschiedenis van militaire junta's. In 1990 vonden er voor de eerste keer verkiezingen plaats, die gewonnen werden door de Nationale Liga voor Democratie (NLD). De militaire machthebbers hebben de uitslag van die verkiezingen nooit erkend. Aung San Suu Kyi, de leider van de NLD, werd jarenlang onder huisarrest geplaatst, waaraan pas in 2010 een einde kwam.

In het najaar van 2007 ontstonden er opnieuw protestbewegingen tegen die militaire dictatuur. Trekkers van dat protest waren boeddhistische monniken. Er waren berichten van massale arrestaties en zelfs executies van monniken, die daar in hoog aanzien staan. Dat leidde tot grote verontwaardiging bij de bevolking en tot een veroordeling door de internationale gemeenschap. Dat heeft uiteindelijk voor een machtsoverdracht gezorgd, wat volgens de spreker duidelijk maakt dat internationaal protest wel degelijk kan helpen.

De militaire junta stond in 2008 het opstellen van een nieuwe grondwet toe, als overgang naar een democratische staat. Die grondwet, die in 2011 in werking trad, gaf wel nog steeds een aanzienlijk stuk van de macht aan het leger. Het leger behield het recht op drie essentiële ministerposten: Defensie, Grenszaken en Binnenlandse Zaken. Niet onbelangrijk vindt Johan Deckmyn ook dat het leger de vicepresident mocht blijven benoemen. Bovendien geeft de grondwet het leger ook een vetorecht. Er is dus volgens hem dus nooit echt sprake geweest van een volwaardige democratie.

In 2015 vonden dan de eerste verkiezingen in jaren plaats, die opnieuw leidden tot een overweldigende overwinning van de NLD met 86 procent van de zetels. Aung San Suu Kyi kon als leider van de NLD evenwel geen aanspraak maken op het presidentschap, aldus Johan Deckmyn, omdat de grondwet dat uitsloot. Op 1 februari 2021, net voor de openingszitting van het nieuwe parlement, vond in Myanmar opnieuw een militaire coup plaats. Het leger rechtvaardigde de staatsgreep met aantijgingen van verkiezingsfraude. Nochtans oordeelden internationale observatoren van de Europese Unie, het Carter Center en het Asian Network for Free Elections unaniem dat de verkiezingen van 8 november 2020, die een klinke overwinning opleverden voor de NLD, vrij en eerlijk verlopen zijn. Het leger, dat daar dus anders over oordeelt, heeft daarop, onder leiding van generaal Min Aung Hlaing, honderden volksvertegenwoordigers en democratische vertegenwoordigers opgepakt. Een groot deel van de internationale gemeenschap heeft al met afschuw gereageerd op die ontwikkelingen in Myanmar. Zo veroordeelde ook de hoge vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie de coup al ten strengste.

Johan Deckmyn stelt verder dat het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie ondertussen ook een resolutie ingediend hebben bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. Die resolutie betreurt de machtsgreep in Myanmar en roept op om de gevangengenomen politici vrij te laten. Dat is ook de reden waarom de spreker dit initiatief wil nemen in het Vlaams Parlement. Hij vraagt de parlementsleden om steun voor dit initiatief, dat oproept om de militaire machtsgreep in Myanmar ten strengste te veroordelen, om de onmiddellijke vrijlating van de

gearresteerde volksvertegenwoordigers en democratische leiders te eisen, om de democratie in Myanmar onmiddellijk te herstellen en om er bij de Federale Regering en andere gewestregeringen op aan te dringen hetzelfde te doen.

Johan Deckmyn hoopt op brede steun voor het voorstel van resolutie.

2. Bespreking

Joris Nachtergaele dankt Johan Deckmyn voor dit waardevolle voorstel van resolutie, dat al een tijdje geleden ingediend werd en daardoor ook gedeeltelijk achterhaald is. Ondertussen hebben hoge vertegenwoordigers bij de Verenigde Naties en de Europese Unie, onder andere Charles Michel, de coup al veroordeeld, de vrijlating gevraagd en opgeroepen tot herstel van de democratie. Op 22 februari werd de coup ook besproken door de ministers van Buitenlandse Zaken van de 27 lidstaten van de Europese Unie. De conclusie van die top gaat nog verder dan wat in dit voorstel van resolutie staat. Men stelt daarin: "De Raad veroordeelt in de sterkst mogelijke bewoordingen de militaire staatsgreep in Myanmar en roept op tot een de-escalatie van de situatie, inclusief een onmiddellijke beëindiging van de noodtoestand, het herinstalleren van de regering en het nieuw verkozen parlement. De ministers riepen ook op tot vrijlating van iedereen die na de staatsgreep gearresteerd was. In het licht van de ontwikkelingen is de Europese Unie bereid sancties aan te nemen." Minister van Buitenlandse Zaken Sophie Wilmès heeft de coup al meermaals veroordeeld. Ook minister-president Jan Jambon deed dat tijdens de bespreking in de commissie Buitenlandse Zaken.

Joris Nachtergaele vindt het voorstel van resolutie zeker waardevol en kan de inhoud ervan steunen. Gezien wat gevraagd wordt in het voorstel van resolutie echter al gebeurde in de praktijk, zowel op Vlaams, federaal als Europees niveau, zal zijn fractie dit voorstel van resolutie niet steunen.

Johan Deckmyn is blij dat Joris Nachtergaele het voorstel van resolutie waardevol vindt en dankt hem voor die positieve appreciatie. Hij denkt echter niet dat dit voorstel van resolutie achterhaald is, integendeel. De recente ontwikkelingen in Myanmar duiden volgens hem echt wel aan dat er meer nood is aan internationale veroordeling. Hij begrijpt niet dat er gezegd wordt dat het niet nodig is om nog een extra voorstel van resolutie in te dienen, terwijl men in andere omstandigheden – waarbij bijvoorbeeld premiers publiekelijk standpunten innemen – wel nog voorstellen van resolutie indient en goedkeurt, die dan het standpunt weergeven van een voltallig parlement of een meerderheid daarvan. Hij begrijpt die redenering dus niet. Hij zal de uitspraak van Joris Nachtergaele hierover uitknippen en hantieren bij alle voorstellen van resoluties die de meerderheid nog zal indienen, waarop Joris Nachtergaele zal inzien hoe contradictorisch hij eigenlijk is. Volgens de spreker is een publieke verklaring van een premier of minister-president nog wel net iets anders dan een effectieve resolutie die dan verder gedetailleerd ten uitvoer wordt gebracht. Waar hij wel begrip voor heeft, is de opmerking van Joris Nachtergaele dat het voorstel van resolutie nog verzwagd kan worden.

Johan Deckmyn merkt hierbij op dat het de parlementsleden vrijstaat om amendementen in te dienen en stelt dat hij zijn voorstel zeker opnieuw wil indienen in de plenaire vergadering naar aanleiding van de punten van kritiek die naar voren werden gebracht en op die manier het voorstel van resolutie verzwaren, in de hoop dat dit voorstel van resolutie dan wel goedgekeurd zal worden. Hij vreest echter dat dit niet zal gebeuren, maar dat men nu een stok heeft gezocht om zich er gemakkelijk vanaf te maken. Hij vindt dat een gemiste kans en noteert dat men in deze situatie blijkbaar anders reageert dan in andere situaties.

De *voorzitter* rondt de bespreking af.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie over de veroordeling van de militaire staatsgreep in Myanmar wordt verworpen met drie stemmen voor en tien stemmen tegen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Karin BROUWERS,
verslaggever